

Adroddiad i'r: Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol

Dyddiad y Cyfarfod: 5 Tachwedd 2014

Aelod Arweiniol / Swyddog: Barbara Smith - Aelod Arweiniol Moderneiddio a Pherfformiad

Awdur yr Adroddiad: Ivan Butler - Pennaeth Archwilio Mewnol

Teitl: Cynllun Gwella Llywodraethu

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am Gynllun Gwella Llywodraethu'r Cyngor sy'n deillio o 'datganiad llywodraethu blynyddol' y Cyngor 2013/14 – '*Sicrhau llywodraethu da a gwelliant parhaus*'.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Roedd ychydig o fylchau yn yr wybodaeth ddiweddaraf ar y Cynllun Gwella Llywodraethu i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ar 29 Medi 2014 lle nad oedd y Pennaeth Archwilio Mewnol wedi cael ymateb gan swyddogion allweddol. Gofynnodd y Pwyllgor am gael yr wybodaeth ddiweddaraf ar yr eitemau sy'n weddill yn ei gyfarfod nesaf.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Pwyllgor yn adolygu a rhoi sylwadau ar yr adroddiad cynnydd.

4. Manylion yr Adroddiad.

Teitl 'datganiad llywodraethu blynyddol' diweddaraf y Cyngor oedd '*Darparu llywodraethu da a gwelliant parhaus*'. Roedd y ddogfen hon yn darparu hunanasesiad eglur a chytbwys o drefniadau llywodraethu'r Cyngor, gan dynnu sylw at unrhyw wendidau llywodraethu arwyddocaol a meysydd eraill i'w gwella.

Roedd y meysydd gwella wedi eu cynnwys mewn Cynllun Gwella Llywodraethu, sydd hefyd yn cynnig camau gweithredu i fynd i'r afael â gwendidau, y swyddogion sy'n gyfrifol am y camau gweithredu, ac amserlenni.

Roedd y diweddariad cyntaf i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ar 29 Medi 2014 yn anghyflawn, gan nad oedd ymatebion wedi cael eu darparu er mwyn galluogi'r Pennaeth Archwilio Mewnol i ddiweddarau'r Cynllun cyfan. Mae'r ymatebion hyn rŵan wedi'u derbyn ac wedi'u cynnwys yn Atodiad 1.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Er nad yw'r hunanasesiad 'datganiad llywodraethu blynyddol' yn cyfrannu'n uniongyrchol at Flaenoriaethau Corfforaethol, mae'n darparu asesiad a sicrwydd ar ddarpariaeth y Cynllun Corfforaethol, perfformiad gweithredol ac ariannol y Cyngor, trefniadau llywodraethu, ymgysylltu â'r gymuned ac ati sydd i gyd yn cael eu cyfeirio tuag at gyflawni'r Blaenoriaethau Corfforaethol.

6. Beth fydd yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Nid oes unrhyw gostau ynghlwm wrth yr adroddiad hwn, a'r unig effaith ar wasanaethau yw lle mae'r adroddiad yn nodi meysydd gwella; ond, bydd gwasanaethau eisoes yn ymwybodol o'r rhain a dylent fod yn eu cynnwys yn eu cynlluniau gwasanaeth.

7. Beth yw'r prif gasgliadau o'r Aseiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb (EqIA) a gynhaliwyd ar y penderfyniad? Dylid atodi Aseiad o Effaith ar Gydraddoldeb wedi ei gwblhau fel atodiad i'r adroddiad hwn.

Nid oes angen penderfyniad na chynnig ar gyfer newid mewn perthynas â'r adroddiad hwn, felly nid oes unrhyw effaith ar bobl sy'n rhannu nodweddion sydd wedi eu gwarchod.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio ac eraill?

Mae hwn yn adroddiad er gwybodaeth yn unig. Roedd yr unig ymgynghoriad gyda'r swyddogion sydd â chyfrifoldeb am weithredu'r camau gweithredu a nodwyd yn y Cynllun Gwella Llywodraethu.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ynghlwm wrth yr adroddiad hwn.

10. Pa risgiau sy'n bodoli ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Pe na bai'r Cynllun Gwella Llywodraethu yn cael ei weithredu, byddai gwendidau yn aros yn nhrefn lywodraethol y Cyngor, a allai arwain at:

- adroddiadau rheoleiddiol niweidiol;
- defnydd gwael o arian cyhoeddus;
- methiant i wella meysydd corfforaethol a meysydd gwasanaeth allweddol;
- colli hyder budd-ddeiliaid; ac
- effaith andwyol ar enw da'r Cyngor.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Nid oes angen gwneud penderfyniad ar gyfer yr adroddiad hwn, ond mae gofyniad o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 i'r 'pwyllgor archwilio' oruchwylio trefniadau llywodraethu corfforaethol y Cyngor.

